

Brief van de bisschoppen aan degenen die een pastorale opdracht hebben, naar aanleiding van de wetsvoorstellen tot openstelling van het burgerlijk huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht (Wet openstelling huwelijk)

Het aangaan van een levensverbintenis: kerkelijke viering en pastoraat

Op dit moment heeft de Tweede Kamer der Staten Generaal een wetsontwerp in behandeling betreffende de openstelling van het burgerlijk huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht. Parallel aan deze ontwikkeling is ons meermalen de vraag gesteld of een 'verbintenis van personen van hetzelfde geslacht' kerkelijk kan worden ingezegend. Met deze brief willen wij de noodzaak onderstrepen van een verantwoorde pastorale praktijk.

In de visie van de r.-k. kerk is het huwelijk een levensgemeenschap van man en vrouw, die uit haar aard gericht is op het welzijn van de echtgenoten en het voortbrengen en opvoeden van kinderen. Een dergelijke visie ligt ten grondslag aan de ordening van talloze samenlevingen. Wanneer de kerk opkomt voor het huwelijk, zoals het in de kerkelijke traditie op basis van de Heilige Schrift wordt verstaan, wil zij het wezen van het huwelijk beschermen. Hierom acht zij de opvatting niet juist dat het recht op huwelijksluiting voor personen van hetzelfde geslacht pas werkelijk leidt tot gelijkberechtiging van homoseksuelen en heteroseksuelen. Gelijkberechtiging in deze zin is niet mogelijk. De gelijkgeslachtelijkheid van de partners maakt een huwelijk tussen hen onmogelijk.

Wanneer twee gedoopten, man en vrouw, een rechtsgeldig huwelijksverbond aangaan

in kerkelijke zin, erkent de kerk deze levensverbintenis als een sacrament. Zij viert het sluiten van die verbintenis in een publiek ritueel: de huwelijksviering. De kerk kent nog andere vieringen waarin een levensverbintenis wordt aangegaan. Dit zijn, naast het huwelijk van een gedoopte met een niet-gedoopte, de wijding tot priester of diaken en het 'afleggen van de geloften', de verbintenis van een kandidaat-lid met een instelling voor godgewijd leven. Andere vormen van kerkelijke viering van levensverbintenissen tussen personen, zoals vriendschappen en samenlevings- of zorgverbanden, kent de kerk niet.

Deze visie op het huwelijk en op de kerkelijke viering van een levensverbintenis houdt in dat de kerkelijke viering van een levensverbintenis tussen twee personen van hetzelfde geslacht in de r.-k. kerk niet mogelijk is.

Dit gegeven doet geen afbreuk aan de gelijkwaardigheid die er tussen mensen bestaat. Ongeacht hun affectief-seksuele gerichtheid, behoren allen met volledig respect als medemens te worden bejegend. Eenieder heeft recht op pastorale begeleiding, ook inzake haar/zijn affectief-seksuele gerichtheid en de vormgeving ervan in het persoonlijk leven, met inachtneming van de kerkelijke leer. In dit verband noemen wij mede de ouders en familieleden van mensen met gerichtheid op personen van hetzelfde geslacht. Dikwijls hebben ze vragen en zorgen omtrent de seksuele gerichtheid van hun kind, broer, zus of kleinkind.

Pastoraat is een dienst van de kerk aan de menselijke persoon en de menselijke gemeenschap. Deze dienst hoort ook uit te gaan naar mensen met gerichtheid op personen van hetzelfde geslacht. In de pastorale begeleiding poogt de priester, diaken of

pastoraal werk(st)er de betrokkene te helpen 'de ruimte voor God' in de concrete levensomstandigheden te zien. Dat kan geschikt gebeuren in een pastoraal gesprek, waarin de visie van de kerk ter sprake komt en waarin samen naar de Schrift wordt geluisterd en gebeden. Het is echter niet mogelijk om een viering te houden of in een ritueel voor te gaan waarin de suggestie wordt gewekt van een inzegening.

Wij verwachten dat allen die met een pastorale opdracht van hun bisschop werkzaam zijn, deze brief beschouwen als het kader voor een pastorale praktijk die evenwichtig, zuiver en zorgvuldig is, in visie en in het contact met mensen.

Utrecht, 19 juni 2000

DE BISSCHOPPEN VAN NEDERLAND